

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Ryby a soudců JUDr. Ludmily Sandnerové a Mgr. Milana Taubera ve věci žalobkyně: **Ing. D. V.**, bytem K., zast. Mgr. Petrou Severovou, advokátkou v Sokolově, 5. května 163, proti žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, Praha 1, Karmelitská 7, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením žalovaného správního orgánu,

t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobkyně se domáhá odstranění zásahu ze strany žalovaného ministerstva, který považuje za nezákonný a který spatřuje v tom, že je jí odpírán zápis maturitní zkoušky, úspěšně složené dne 23.5.1994 na škole „Stredná poľnohospodárska škola MICHALOVCE“, do registru žáků přihlášených k maturitní zkoušce a výsledků maturitních zkoušek (dále jen „*registr maturitních zkoušek*“), jehož správcem je žalované ministerstvo podle ust. § 80 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*školský zákon*“). Zásah do svých práv pocítuje žalobkyně v tom, že po ukončení nástavbového studia na Střední živnostenské škole v Sokolově, na niž studovala pouze odborné předměty, jí nebylo umožněno složit profilovou maturitní zkoušku, neboť v registru maturitních zkoušek nebyla zanesena výše zmíněná maturitní zkouška žalobkyně, a proto systém Cermat vyhodnotil věc tak, že žalobkyně je povinna vykonat nejen profilovou část maturitní zkoušky, ale i společnou část maturitní zkoušky. Žádost žalobkyně nebyla akceptována a zápis nebyl proveden. Žalobkyně se v této souvislosti dovolává Dohody mezi vládou České republiky a vládou Slovenské

republiky o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání vydávaných v České republice a ve Slovenské republice ze dne 23. 3. 2001.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že žalobkyně podala prostřednictvím své právní zástupkyně žádost o zápis výsledků maturitní zkoušky do registru maturitních zkoušek z důvodu uznání společné části maturitní zkoušky a že v odpovědi ze dne 8. 7. 2015 vysvětlil, že je třeba rozlišovat uznání platnosti zahraničního vysvědčení v České republice (nostrifikaci) a uznání části maturitní zkoušky za splněnou. Žalobkyně sice podle žalovaného získala ekvivalentní doklad o středním vzdělání s maturitní zkouškou, avšak uznání rovnocennosti dokladu o vzdělání nezakládá fikci vykonání maturitní zkoušky a uznání společné části maturitní zkoušky ve smyslu ust. § 81 odst. 6 školského zákona. Důvodem pro nekonání společné části maturitní zkoušky je podle žalovaného získání středního vzdělání s maturitní zkouškou vykonáním maturitní zkoušky podle školského zákona nebo podle předchozích českých právních předpisů, aby bylo vyloučeno duplicitní konání zkoušky z téhož předmětu, zejména z českého jazyka a literatury, který je povinnou součástí ukončování vzdělávání všech oborů vzdělávání s maturitní zkouškou. To není případ žalobkyně, která vykonala maturitní zkoušku podle právních předpisů Slovenské republiky. Zápis výsledků maturitní zkoušky vykonané na střední škole ve Slovenské republice do registru maturitních zkoušek není možný, protože žalobkyně nesplňuje podmínku ust. § 81 odst. 6 školského zákona, kterou je vykonání společné části maturitní zkoušky podle českých právních předpisů. Na návrh žalobkyně na opatření proti nečinnosti reagovalo žalované ministerstvo dne 18. 8. 2015 sdělením, v němž shrnulo důvody, proč není u žalobkyně možný zápis do registru maturitních zkoušek. S ohledem na znění dvoustranné mezinárodní smlouvy, resp. dřívějších mezivládních dohod se Slovenskem byla žalobkyni uznána ze strany poskytovatele vzdělání (Střední živnostenské školy) maturitní zkouška složená na Slovensku v roce 1994. V rámci studia tak žalobkyně vystudovala pouze odborné předměty. Složení profilové části maturitní zkoušky jí nebylo umožněno, protože Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání (*zřízeném ustanovením § 80 odst. 2 školského zákona*) vyhodnotilo z registru maturitních zkoušek, že musí vykonat i společnou část maturitní zkoušky. Společnou část maturitní zkoušky podle vyjádření žalovaného nekoná podle ust. § 81 odst. 6 školského zákona žák, který získal střední vzdělání s maturitou vykonáním maturitní zkoušky podle tohoto školského zákona nebo podle předchozích právních předpisů, což žalobkyně jako absolventka zahraniční střední školy nesplňuje. Podmínkou pro nekonání společné části maturitní zkoušky proto není podle vyjádření žalovaného pouze získání středního vzdělání, ale zároveň též zákonem stanovený způsob získání středního vzdělání. *Vysvedčenie o maturitnej skúške* ze dne 23. 5. 1994 je v České republice ekvivalentním dokladem žalobkyně o dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou, avšak uznání rovnocennosti dokladu o vzdělání jako celku nezakládá fikci vykonání maturitní zkoušky, resp. její části. Žalobkyně tak podle žalovaného žádá něco, co podle školského zákona nelze učinit.

V replice k vyjádření žalovaného žalobkyně setrvala na svém stanovisku, podle něhož se na její případ vztahuje uznávání dokladů o studiu pro účely dalšího studia podle Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání vydávaných v České republice a ve Slovenské republice. Žalobkyně nesouhlasí s výkladem žalovaného odkazujícím na to, že nesplňuje podmínku ust. § 81 odst. 6 školského zákona, kterou je vykonání maturitní zkoušky podle českých právních předpisů, a namítá, že žalovaný opomíjí zmiňovanou mezinárodní Smlouvu.

Soud projednal žalobu v řízení podle ust. § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s.ř.s.“), avšak neshledal ji důvodnou. Ve věci

rozhodl bez nařízení jednání s ohledem na výslovný souhlas žalobkyně a konkludentní souhlas žalovaného po výzvě učiněné soudem vůči účastníkům k vyjádření o možnosti takového vyřízení věci.

Nejprve se soud zabýval povahou aktivní žalobní legitimace s ohledem na žalobní výtku, která se zaměřuje na odmítnutí žalovaného učinit požadovaný zápis do registru maturitních zkoušek, jež je podle žalobkyně nezákonné a zasahující do jejích studijních práv. V daném případě se nelze domáhat ochrany, kterou žalobkyně požaduje, jinými právními prostředky (§ 85 s.ř.s.), tedy žalobou proti nečinnosti správního orgánu, anebo žalobou požadující přezkum rozhodnutí správního orgánu, neboť žalovaný zjevně nebyl nečinný (viz jeho stanovisko ze dne 18. 8. 2015 č.j. MSMT-28218/2015-1) a k věci se jednoznačně vyjádřil zmíněným úkonem, který zároveň nemá všechny atributy formálního rozhodnutí správního orgánu ve smyslu ust. § 65 odst. 1 a 2 s.ř.s., tedy úkonu, kterým se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva či povinnosti, ani zde nejde o situaci zkrácení práv postupem správního orgánu způsobem, který by mohl mít za následek nezákonné rozhodnutí. Žalobní námitka a žalobní návrh odpovídají obdobnému procesu ochrany předvídanému zákonodárcem v úpravě řízení vedeného na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, jakým se lze v témže typu řízení před soudem bránit např. neprovedení záznamu nebo poznámky do katastru nemovitostí (srov. rozhodnutí uveřejněná pod č. 2206/2011 a č. 2600/2012 Sb. NSS). Soudní ochrany proti neprovedení zápisu do registru maturitních zkoušek se proto lze domáhat ve správním soudnictví v řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (§ 82 a násl. s.ř.s.).

K věci samé soud uvádí:

Podle čl. 3 odst. 2 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání vydávaných v České republice a ve Slovenské republice (*uveřejněné sdělením Ministerstva zahraničních věcí pod č. 23/2015 Sb. m. s. a nahrazující ode dne 28. 3. 2015 dosavadní, výše zmíněnou mezivládní dohodu ze dne 23. 3. 2001*) se „doklady o vzdělání“ o dosažení středního vzdělání ve středních školách vydané v České republice a „doklady o vzdělání“ o dosažení středního vzdělání ve středních školách vydané ve Slovenské republice uznávají za rovnocenné.

Podle ust. § 81 odst. 6 školského zákona nekoná společnou část maturitní zkoušky žák, který již získal střední vzdělání s maturitní zkouškou vykonáním maturitní zkoušky podle tohoto zákona nebo podle předchozích právních předpisů. Ředitel školy pak může podle téhož ustanovení mj. žákovi uznat zkoušku profilové části maturitní zkoušky, kterou již žák vykonal v předchozím vzdělávání, pokud je obsahově srovnatelná se zkouškou profilové části v dané škole.

Podle ust. § 78 školského zákona je jedním z povinných zkušebních předmětů společné části maturitní zkoušky český jazyk a literatura.

Z vyjádření žalovaného k žalobě, jakož i dokumentů založených ve správním spise žalovaného, zejména pak ze sdělení žalovaného ze dne 8. 7. 2015 č.j. MSMT-22422/2015-4 a z jeho reakce ze dne 18. 8. 2015 č.j. MSMT-28218/2015-1 na požadavek odstranění nečinnosti, vyplývá jednoznačně vyložený právní závěr žalovaného ministerstva, podle něhož registr maturitních zkoušek, který spravuje žalované ministerstvo, se vztahuje pouze na současné státní maturity a slouží k evidenci žáků přihlášených k maturitě a evidenci

maturitních výsledků, a není proto registrem ve smyslu evidence veškerých osob s maturitním vzděláním ukončeným podle českých právních předpisů.

Soud se ztotožňuje s právní interpretací aplikovanou žalovaným ministerstvem na projednávaný právní případ, podle níž je třeba rozlišovat obecné uznání platnosti zahraničního vysvědčení v České republice, resp. zahraničního dokladu o dosažení středního vzdělání s maturitou podle citované dvoustranné mezinárodní smlouvy o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání od uznání (resp. odpuštění dalšího konání) společné části maturitní zkoušky (§ 78 školského zákona), které se uskutečňuje v mezích ust. § 81 odst. 6 věty první školského zákona.

Vzhledem k tomu, že jádrem projednávaného právního případu je právě otázka uznání tzv. společné části maturitní zkoušky podle školského zákona České republiky, resp. podle českých právních (i předchozích) předpisů, s cílem, aby bylo v případě žalobkyně upuštěno od jejího absolvování na Střední živnostenské škole v Sokolově, a nikoli nostrifikace zahraničního vysvědčení o maturitní zkoušce, je zřejmé, že se na tento případ nevztahuje právní regulace nostrifikace předvídaná článkem 3 odst. 2 Smlouvy o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání vydávaných v České republice a ve Slovenské republice.

Shodně se žalovaným lze závěrem konstatovat, že žalobkyně žádá něco, co podle školského zákona nelze učinit, avšak je třeba dodat, že nejen podle školského zákona, ale ani podle výše citované Smlouvy o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání vydávaných v České republice a ve Slovenské republice.

Závěrem lze proto shrnout, že podmínkou pro upuštění od vykonání společné části maturitní zkoušky není jen dosažení středního vzdělání na střední škole státu, s nímž byla uzavřena smlouva o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání, nýbrž způsob získání středního vzdělání stanovený zákonem České republiky (v daném případě školským zákonem). Absolventu maturitní zkoušky v zahraničí, který takto dosáhl středního vzdělání a jemuž i bylo vystaveno osvědčení o uznání rovnocennosti zahraničního vysvědčení (dokladu) o získání středního vzdělání s maturitou v souladu s příslušnou mezinárodní smlouvou, nezakládá automaticky tato skutečnost fikci vykonání maturitní zkoušky vykonané podle školského zákona České republiky s ohledem na právní úpravu stanovenou v § 81 odst. 6 školského zákona.

Případná úvaha, která se v této souvislosti nabízí a kterou naznačuje žalobkyně v žalobě i replice k vyjádření žalovaného, totiž úvaha o rozporu citovaného zákonného ustanovení s konkrétním ustanovením čl. 3 výše uvedené Smlouvy s tím, že zmíněný článek Smlouvy má být ve smyslu čl. 10 Ústavy České republiky aplikován přednostně před zákonem České republiky, není namístě, a to právě proto, že je nezbytné – jak je již výše zmíněno – striktně rozlišovat obecné uznání platnosti zahraničního dokladu o dosažení středního vzdělání s maturitou v České republice podle dvoustranné mezinárodní smlouvy o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání od upuštění konání společné části maturitní zkoušky, jež probíhá podle ust. § 81 odst. 6 věty první školského zákona. Lze se ztotožnit s interpretací žalovaného ministerstva, jež je ústřední orgánem státní správy pro danou oblast, že pochopitelným důvodem, proč se takto studenti (žáci) *osvobozují* od konání společné části, pokud již vykonali maturitní zkoušku podle školského zákona nebo předchozích školských právních předpisů, je hlavně vyloučení dvojího (duplicitního) konání téže zkoušky z téhož obligatorního předmětu, zvláště pak z českého jazyka a literatury.

Z uvedených důvodů byla žaloba zamítnuta jako nedůvodná, neboť žalované ministerstvo se nezapsáním údajů požadovaných žalobkyní do registru maturitních zkoušek nedopustilo zásahu nezákonného, nýbrž postupovalo v souladu s mezinárodní smlouvou i zákonem České republiky (§ 87 odst. 3 s.ř.s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, a proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalované ministerstvo sice bylo úspěšné, avšak podle obsahu spisu mu procesní náklady v tomto řízení nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 19. února 2016

JUDr. Jan Ryba
předseda senátu